

Drie generaties Van Lochem eten van NN

Kijken naar de rendementen van PFI

Ontmoet elkaar online op ons Forum

Voorwoord

Nieuw perspectief

De ontluikende natuur met een lekker zonnetje drijft ons weer naar buiten. De lente is aangebroken, hoewel het nu medio april nog best aan de frisse kant is. De eerste coronamaatregelen worden eind april versoepeld. Kortom, we krijgen weer wat perspectief.

In het najaar van 2020 moesten we besluiten om alle voor dat jaar voorbereide evenementen voorlopig in de ijskast te zetten totdat we weer veilig en zonder al te grote beperkingen activiteiten kunnen organiseren. Er ligt het nodige op de plank en ik hoop en verwacht dat we bij het verschijnen van dit nummer een aantal van onze plannen hebben kunnen aankondigen en openstellen voor inschrijving.

Intussen hebben we als bestuur niet stil gezeten.

De al enkele malen verplaatste ledendag staat nu definitief gepland op 11 oktober 2021. U kunt hierop nog niet inschrijven, want het wachten is op een duidelijke versoepeling van het toegestane aantal deelnemers. We komen daarop natuurlijk later bij u uitgebreid terug, maar noteer deze datum in uw agenda.

Samen met de nieuwe ledenraad zullen we ons in een strategiesessie bezinnen op een nieuwe wijze van afstemming op de behoeften van onze (toekomstige) leden. Ook hierop komen we later bij u terug.

Ferdi Jonkman meldde in zijn voorwoord in nummer 4 van VO-NN Belang, dat we druk zijn met het zoeken van een nieuwe voorzitter. Ferdi heeft zich inmiddels teruggetrokken en René neemt de voorzittersrol waar. Ook hierover in een volgend nummer meer.

Niek Hakvoort, lid/evenementen

Inhoud:

3 UW BELANG

- › Pensioenen: Kijken naar de rendementen van PFI
- › Commissie SEB: Hoe vitaal zijn we eigenlijk digitaal?
- › Uit het VO-PFI
- › PFI-nieuws

3e GOLFDAG
7 september

2 OUD-COLLEGA

- › Drie generaties Van Lochem eten van NN

4 VERENIGINGSNIEUWS

- › Overleden en nieuwe leden

5 NIEUWS

- › Vo-nn.nl: Ontmoet elkaar online op ons Forum
- › NN-nieuws

5 UIT HET ARCHIEF

- › De Vestaalse maagd

6 ARTIKELEN

- › Mijn drive:
Ledenraadslid Kees Bruin
- › Waar werkt hij nu:
Rinze Mienstra
werd bus-
chauffeur

8 MENSEN VAN NN

- › Interview met
Bernadette Moors,
Directeur HR NN Nederland

Drie generaties Van Lochem eten van NN

Zwager, zoon en broers; v.l.n.r. Frans Bos, Perry, Cees, en Ludo van Lochem voor de deur van de Laagbouw aan de Schenkkade.

De naam Van Lochem staat sinds 1938 al 83 jaren op verschillende plaatsen in de personeels- en pensioenadministratie van Nationale-Nederlanden vermeld. Mijn vader Koos werkte kort voor de oorlog al bij de Nederlanden van 1845, als inspecteur Glas en Labor en hij zette na de oorlog zijn carrière voort als Brand Inspecteur. Deed hij in die tijd zijn bezoeken aan "zijn" tussenpersonen nog af op de "postjessluis" zoals ik, zijn jongste zoon, de door de maatschappij verstrekte Solex noemde, naderhand kreeg hij in februari 1953 zijn eerste auto van de zaak, een Citroën 2CV. In 1970 ging vader Koos met pensioen.

Tweede generatie

Toen werkte zijn middelste zoon en mijn broer Ludo, uit het zeven kinderen tellende gezin, ook al een aantal jaren bij het intussen tot Nationale-Nederlanden hernoemde bedrijf. Hij was begonnen bij Fatum aan het Verhulstplein en werkte daar aanvankelijk op de afdeling Aansprakelijkheid. In 1969, kort na de integratie van de Eerste Rotterdamsche met de Nederlanden van 1845, begon schoonzoon en mijn zwager Frans Bos als Expert Motorrijtuigen bij de sector Motorrijtuigen. Op 1-1-1971 startte ik als het jongste kind van Koos als schadecorrespondent, eveneens bij de sector Motorrijtuigen op de afdeling MS 1.

Derde generatie

Vele jaren later volgde de zoon van Ludo, Perry, het voorbeeld van zijn vader en

opa door als automatiseringsmedewerker te gaan werken voor de toenmalige Inwendige dienst. Later ging hij naar ING, waar hij werkte bij het onderdeel dat verantwoordelijk was voor de geldautomaten. Hij werd gevolgd door zijn neef Erwin, zoon van een van de andere zeven kinderen van opa Koos. Hij werkte maar kort voor ING. Maar mijn dochter Petra trad in 2008 in dienst van Investment Management en werkt daar nog steeds.

Veranderen

Een groot deel van één gezin, drie generaties lang, allemaal bij hetzelfde bedrijf. De loopbanen van de verschillende telgen uit

het gezin veranderden in de loop van de jaren. Ludo ging van Aansprakelijkheid via het QUIP-programma, een van de vele verbeterprogramma's die in de loop van de tijd de werkzaamheden binnen het bedrijf optimaliseerden, naar de Inwendige dienst waar hij uiteindelijk vele functies in het gebouwbeheer bekleedde, tot aan zijn pensioen.

Frans, de schoonzoon, bleef de Technische Buitendienst als Expert Motorrijtuigen, Nautisch- en Werkmaterieel zijn hele diensttijd trouw tot aan zijn pensioen.

Geoutsourcet

Zelf maakte ik na een paar jaar als schade-

correspondent in 1975 even een uitstapje als Schade inspecteur bij de commerciële buitendienst, maar ik keerde toch terug naar de sector Motorrijtuigen. In 1983 werd ik benoemd tot Groepshoofd op het S.T.B., het secretariaat van de Technische Buitendienst. In de loop van de tijd veranderde de organisatie en structuur van de Technische Buitendienst verschillende malen en ik veranderde daarin steeds mee van functie. Tot 1-1-2007, het schade regelende deel van de Technische Buitendienst werd toen geoutsourcet aan CED-Bergweg. Ik hoefde echter niet "mee" en kon met een vertrekregeling vervroegd met pensioen.

Eten van NN

Kort daarop trad mijn dochter Petra in dienst bij de afdeling Investment Management en ze werkt tot op de dag van vandaag bij NN Investment. Tijdens haar schooltijd werkte ze al voor het concern als vakantiewerkster op mijn afdeling, het secretariaat Technische Buitendienst en later, als student Economie op de Beleggingsadvieslijn van ING. Een hele familie in dienst van het bedrijf. Ik zeg wel eens: "Ik eet mijn hele leven al van Nationale-Nederlanden, en het smaakt mij nog steeds!" (Cees van Lochem)

Gezinsfoto uit 1953. Vader Koos had weer zijn f. 10.000,- productieprovisie in dat jaar gehaald en dat werd beloond door de directie met de "10.000-taart". Klein Ceesje (in het midden) en rechts Ludo in padvindersuniform.

COMMISSIE PENSIOENEN

Kijken naar de rendementen van PFI

Eerder is hier al eens verwezen naar Pensioenfonds ING (PFI) als een zogeheten gesloten fonds. Dat betekent dat het geld dat nodig is om aan de (toekomstige) verplichtingen te kunnen voldoen, moet komen uit de opbrengsten van de beleggingen die het fonds doet.

Vanzelfsprekend is het zo dat beleggen risico's met zich meebrengt. Dat is dan ook de reden dat de besturen van pensioenfondsen niet uitsluitend focussen op een hoog rendement, maar ook rekening moeten houden met rente- en inflatieontwikkelingen en de onzekerheid van niet voorziene economische gevolgen. Denk daarbij maar aan de financiële crisis van 2008 en de huidige Corona-crisis. Met dank aan PFI voor hun bijdrage aan dit onderwerp, staat hieronder een kort inzicht van de rendementen van de jaren 2007 tot en met 2020. Deze zijn ontleend aan een onderzoek van First Pensions. Kijkend naar de prestaties van de 50 grootste pensioenfondsen staat het PFI met een gemiddeld rendement op beleggingen op plaats 14 en als we kijken naar de gemiddelde stijging van de pensioenverplichtingen op plaats 18. Het resultaat van de beleggingen minus de stijging van de verplichtingen geeft het

zogeheten relatieve rendement weer. Een saldo van 0 betekent dat de opbrengsten van de beleggingen gelijke tred hebben gehouden met de pensioenverplichtingen. PFI komt met een negatief saldo van -/-1,0 uit op een gedeelde 12e plaats. Hierbij moet ik wel aantekenen PFI in de jaren 2007 tot en met 2013 ook nog gevoed werd met de premies van werkgevers en werknemers en dat dit sinds 2014 niet meer het geval is. Tenslotte is er in vakjargon sprake van een "oud" fonds wat wil zeggen dat van de samenstelling van het deelnemersbestand het aantal deelnemers dat al met pensioen is gegaan dermate groot is, dat dit meeweegt in de mate waarin risico kan worden gelopen bij het beleggen in bijvoorbeeld zakelijke waarden (aandelen, vastgoed etc.). Om nog wat specifiek in te gaan op de beleggingen en de beheersing van rente- en inflatierisico's het volgende overzicht van het beleggingsbeleid van PFI:

Niet alle lezers zullen exact op de hoogte zijn van de begrippen in het schema, daarom hieronder de uitwerking van de begrippen, met excuses als het te technisch wordt.

Noot 1: Matchingportefeuille. Het doel van de matchingportefeuille is gericht op het behalen van het benodigde rendement voor de financiering van de (nominale en reële) pensioenverplichtingen. Dit verandert namelijk als gevolg van de rente: hoe lager de rente, hoe hoger de pensioenverplichtingen. Dat laatste is duidelijk te zien in de ontwikkeling van o.a. de beleidsdekkingsgraad in 2019 (en zeker ook in dit jaar). Met het beleggen in de matchingportefeuille kan de dekkingsgraad deels worden gestabiliseerd door te beleggen in vastrentende waarden zoals staats- en bedrijfsobligaties. Kenmerk van vastrentende waarden is een vaste rente gedurende de looptijd en een laag risicoprofiel.

Noot 2: Returnportefeuille. Het doel van de returnportefeuille is gericht op het behalen van voldoende rendement om de (toekomstige) verhoging van de pensioenen te realiseren, zodat het pensioen zijn koopkracht kan behouden. Tot de returnportefeuille behoren overige vastrentende waarde, aandelen, vastgoed en overige beleggingen.

Noot 3: Renteafdekking. Afdekking van renterisico vermindert de rentegevoeligheid van kapitaal gedekte pensioenen.

Noot 4: Inflatieafdekking. De inflatieafdekking biedt bescherming tegen onverwacht oplopende inflatie. Hiertoe belegt het fonds in inflatiegerelateerde staatsobligaties. Samen met de beleggingen in de Returnportefeuille moet dit het fonds in staat stellen de indexatieambitie waar te maken. De inflatieafdekking bedraagt nu 35%. De keuze om deze afdekking verder uit te breiden hangt af van de inflatieverwachtingen en van de financiële positie van het fonds. Inflatie gerelateerde obligaties blijven een belangrijke rol spelen voor fondsen die een expliciete indexatie-ambitie hebben. Samenvattend kunnen we volgens mij stellen dat het bestuur van het PFI een nauwkeurig beleid vormt met een behoorlijke omvang van de risicomijdende beleggingen en een verantwoord deel van de beleggingen met een iets hoger risicoprofiel. Daarbij houdt ze rekening met zowel de risico's van de renteontwikkelingen als die van de inflatieverwachting. Dat alles om de voorwaardelijke indexaties te kunnen blijven uitkeren aan alle deelnemers van het PFI. (Wim Evers)

Jaar	% Matching 1)	% Return 2)	% Rente-afdekking 3)	% Inflatie-afdekking	Beleidsdekkingsgraad ultimo jaar
2014	63%	37%	92,5% nominaal	-	139,3
2015	70%	30%	92,5% nominaal	8,5%	141,0
2016	75%	25%	90% nominaal	15%	136,3
2017	75%	25%	90% nominaal	23%	142,2
2018	75%	25%	90% nominaal	33%	143,0
2019	75%	25%	90% nominaal	35%	134,3
2020	75%	25%	90% nominaal	35%	126,2

COMMISSIE SOCIAAL ECONOMISCHE BELANGEN

Hoe vitaal zijn we eigenlijk digitaal?

Als oud-medewerkers van een financiële instelling weten we natuurlijk alles over beveiliging van onze privé- en zakelijke gegevens. Alle verontrustende berichten over het stelen van gegevensbestanden en digitale fraude doen ons niets, wij zijn voorbereid. Maar hoe vitaal zijn we eigenlijk op digitaal gebied?

Op landelijk niveau is er sinds 2012 een Nationaal Cyber Security Centrum, een publiek-private Nederlandse organisatie die de weerbaarheid van de Nederlandse samenleving in het digitale domein probeert te vergroten. Dit om een veilige, open en stabiele informatiesamenleving te creëren. Daartoe is een meldpunt voor cyberincidenten ingericht en wordt onderzoek gedaan naar crisis- en risicomanagement, naar sociale aspecten van cybersecurity en natuurlijk ook naar technologische innovaties en cybersecurity.

Veilig internetten
Maar ook op particulier gebied is digitale veiligheid een belangrijk onderwerp. Meerdere organisaties en vertegenwoordigers

van consumenten profileren zich als vraagbaak voor het individu. Zo organiseert seniorenweb online webinars over veiligheid & privacy voor tips over online winkelen, veilig bankieren, apparaat beveiliging, veilig internetten buiten de deur en het gebruik van wachtwoorden. We willen tenslotte online winkelen, bankieren en naar informatie zoeken, zonder last te hebben van nepmails, onduidelijke webshops of online risico's om onze identiteit prijs te geven en we willen daarbij gebruik kunnen maken van een goed beveiligde computer, tablet en/of smartphone.

Risico's
Maar waar liggen die risico's en hoe zorgen we ervoor dat we daarop zijn voorbereid?

Virussen, ransomware, phishing, wat weten we eigenlijk over online veiligheid en privacy? Wat doet een hacker eigenlijk en wanneer hebben we daar als individu last van? Moeten we ons zorgen maken over het stelen van data-bestanden met persoonlijke informatie?

Bij de afdeling fraude van de politie komen alle aangiftes langs: helpdeskfraude, bank-helppfraude, internetoplichting, spookfacturen, babbeltruc, beleggingsfraude, fraude met betaalproducten, identiteitsfraude, zorgfraude en dergelijke.

Op de sites van de Consumentenbond

en de fraudehelpdesk kan iedereen alles vinden over het beschermen van apparaten en gegevens en over de grootste oplichtingstrucs en digitale gevaren, maar hierbij alvast een aantal voorbeelden:

1. Een ongebruikelijk telefoontje

Via 'spoofing' kan iemand op je telefoon-scherm een ander nummer laten zien dan het nummer waarmee een beller eigenlijk belt. Maak dus nooit op basis van een telefoontje of tekstbericht geld over en geef nooit gegevens af maar zeg dat u zelf zult terugbellen/reageren.

2. Een valse e-mail

Valse e-mails zijn lastig te herkennen. De 'look & feel' van vertrouwde sites zijn eenvoudig te kopiëren met verleidelijke opties om op de betreffende site een actieve link aan te klikken. Een link kan 'onder water' ergens anders naartoe leiden dan wordt gesuggereerd. Dat wordt meteen duidelijk door met de muis boven de link te gaan hangen.

3. Een vreemd bericht

Ook via de app kunnen foto's en informatie over familierelaties en hoe mensen elkaar

aanspreken van sociale media zijn gehaald. Maak dus nooit geld over op basis van een app of mail alleen en kan uw 'familielid' niet bellen maar wel appen? Vraag dan een gesproken berichtje te sturen. Zo kunt u horen of u werkelijk met hem of haar te maken heeft. Maak afspraken over hoe u elkaar als familie benadert, mocht zich een noodsituatie voordoen. Gebruik daarbij altijd een vorm van live contact.

(Hendrik Jan Bot, namens de commissie SEB)

UIT HET VO-PFI

Andere klachten- en geschillenregeling PFI

En het nieuwe jaarplan van het VO

Het VO (waaraan het bestuur van PFI verantwoording aflegt over het beleid) gaf advies over de klachten- en geschillenregeling en rondde het eigen jaarplan voor 2021 af.

Eerder dit jaar diende bestuur van de Pensioenfonds ING (PFI) een adviesaanvraag in bij het Verantwoordingsorgaan van PFI (VO) over de wijziging van de klachten- en geschillenregeling van het fonds. Voorheen werden die juridisch verwerkt door AZL. Voortaan behandelt PFI ze zelf. De verwachting is dat hierdoor sneller en beter kan worden gereageerd naar de desbetreffende deelnemers. Ook kan beter worden ingespeeld om dezelfde klachten en geschillen in de toekomst te voorkomen. Meer informatie staat op de PFI-website.

Jaarplan 2021 van het VO

Het jaarplan 2021 van het Verantwoordingsorgaan is gereed. Hier de belangrijkste zaken. Prioriteit krijgen

de gevolgen van de pandemie voor de financiële situatie van PFI. Daarbij zijn de volgende aspecten belangrijk:

- Ontwikkeling van dekkingsgraad.
- Grootste financiële risico's van PFI op dit moment.
- Impact op risicolimieten en eventuele andere limieten.

Pensioenakkoord

Daarnaast gaat veel aandacht uit naar het pensioenakkoord en de gevolgen daarvan voor PFI. Het pensioenakkoord kan een grote impact hebben op het fonds, zowel financieel als operationeel. Daarom is het ook belangrijk dat goed wordt bewaakt wat de status is van de voorbereidingen door PFI. Enkele aandachtspunten daarbij zijn:

- Strategische oriëntatie van het fonds: wat is de ambitie van het Fonds en hoe maken we het Fonds toekomstbestendig?
- Aanpak en insteek van de overleggen van het Fonds met de sociale partners.
- De mate waarin het Fonds regie voert over dit onderwerp ondermeer door het ontwikkelen van verschillende scenario's met een duidelijk inzicht in de voor- en nadelen van de verschillende scenario's.
- Vanuit de verschillende scenario's de impact voor de verschillende generaties helder maken.

Basisthema's

Naast deze prioriteiten let het VO op meer onderdelen van het PFI-beleid, zoals op de afronding van het project 'Wij werken aan

uw pensioen'. We houden de ontwikkeling in de gaten van de ondersteunende Pensioenplanner. Deze moet functioneren en tijdig gereed en gebruikersvriendelijk zijn. Ook moet de aansluiting bij de CDC Pensioenplanner worden gemonitord. Een ander thema is de aandacht van het VO voor hoe PFI met het pensioenakkoord omgaat.

En ook is er de aandacht voor digitalisering en de digitale versnelling. Dit betreft de dienstverlening richting de deelnemers waarbij we kijken of iedere deelnemer in de communicatie wel wordt bereikt.

(Ron van Alphen)

PFI-NIEUWS

Helpt PFI-deelnemers heeft zorgen over pensioenstelsel

De helft van de deelnemers aan Pensioenfonds ING (PFI) maakt zich zorgen over het nieuwe pensioenstelsel in relatie tot het eigen PFI-pensioen. Daar staat tegenover dat een bijna even grote groep er alle

vertrouwen in heeft óf er helemaal niet mee bezig is.

Dat blijkt uit de poll die PFI over het nieuwe pensioenstelsel organiseerde. Deze poll werd door bijna 300 deelnemers ingevuld.

"PFI volgt de ontwikkelingen nauwlettend. We staan daarbij in contact met partijen als de Pensioenfederatie. We willen zoveel mogelijk opties open houden om kansen voor u als deelnemers van ons Fonds te kunnen

benutten", aldus PFI in een reactie op de eigen website.

Nieuwe leden

In de afgelopen periode zijn 4 oud-collega's lid geworden van de VO-NN. Hierbij worden zij van harte welkom geheten bij onze vereniging.

- De heer J. Anderson, ARNHEM
- De heer J. Uijlen, WADDINXVEEN
- De heer H.H.M.J. Zaat, DEN HAAG
- De heer W.J. de Jong, ROTTERDAM

In memoriam

De vereniging is voor haar mutaties in het ledenbestand afhankelijk van de informatie van de leden zelf. En in geval van overlijden van informatie hierover van de nabestaanden. Het komt voor dat we wél een overlijden door krijgen maar niet de overlijdensdatum. De volgende leden zijn ons in de achterliggende periode ontvallen.

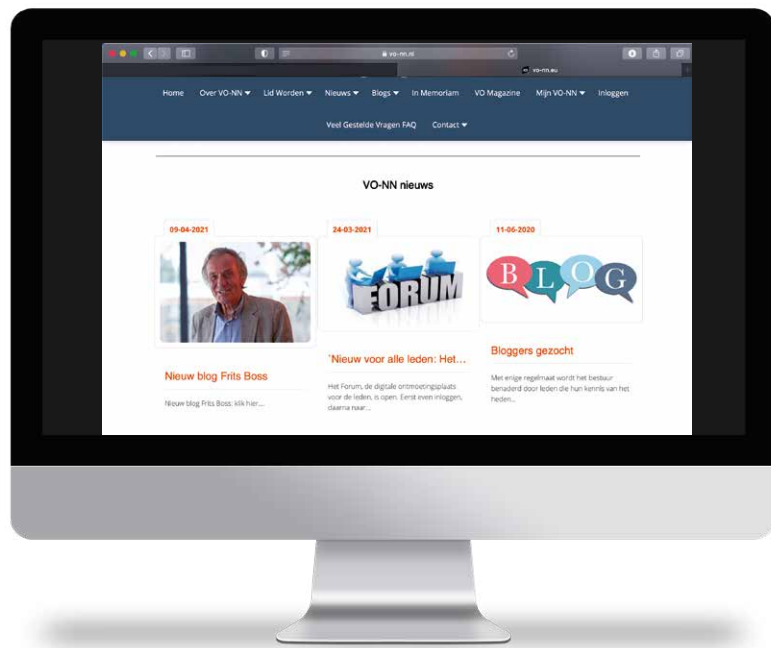
- De heer T.C. de Vries, WAGENINGEN
- De heer J.T. Boon, ANNA PAULOWNA
- De heer L.J. Dura, RIONS (FR)
- Mevrouw M.B. Vlaskamp-Botterhuis, ALMELO
- De heer H.F. Maarleveld, ALMERE
- De heer P.A. Poelen, NIJMEGEN
- Mevrouw M. van Leeuwen-Brouwer, VLAARDINGEN
- De heer F.J.H. Nijhuis, HENGLO
- De heer J. Kats, BARNEVELD
- De heer H.A. van Gool, CAPELLE AAN DEN IJSSEL
- Mevrouw M.H. Nubé-Spijkerman, DEN HAAG

- De heer F.C.N van Steenis, GOUDA
- De heer B.L.I Kok, DEN HAAG
- Mevrouw C. Jansen-Zoet, AMSTERDAM
- De heer B. van Wattum, FIJNAART
- De heer M. Zaal, BURGH-HAAMSTED
- De heer B.H.M. Dries, SCHIEDAM
- De heer P.M. Hoondert, MIDDELBURG
- Mevrouw O. Lemaire-Veraa, CAPELLE AAN DEN IJSSEL
- De heer J.H.M. Eetgerink, EINDHOVEN
- De heer L. Wassenaar, HEERENVEEN

- De heer W.J. Uijterlinde, KERK-AVEZAATH
- De heer E.F.A. Schopbarteld, HAAKSBERGEN
- De heer H.A.G. van Noesel, BAVEL
- De heer H. Vlug, ALMERE
- Mevrouw S.J. Merckens-Treoor, BILTHOVEN
- De heer Q.H.G. van Dessel, BREDA
- Mevrouw M. van Winkelen, 'S-GRAVENPOLDER
- De heer J.T.E. Wouters, ZEIST
- Mevrouw J. Metske, ROTTERDAM
- De heer J. Houweling, VLEDDER
- De heer M.F. Buter, EINDHOVEN
- De heer T.R. Kooij, BOVENKARSPPEL
- Mevrouw A.A.J.J. Grintjes-van der Ende, ARNHEM

Wij wensen de nabestaanden veel kracht bij het verwerken van dit verlies.

Ontmoet elkaar online op ons Forum

Onze site (3.000 bezoekers per maand!) is vernieuwd en aangevuld met een forum. Angela van Leeuwen vertelt er meer over.

Onze site verbeteren was een van de vele onderwerpen die tijdens de virtuele ledenraadsvergadering aan de orde kwamen. Iemand moest het voortouw nemen om de verandering samen met Tom Kuyper te realiseren. Zo kwam ik ertoe om een nieuwe indeling voor verschillende rubrieken te maken en ik begon zelf met het schrijven van een blog. Ergens ging ik ervan uit dat onze site slecht wordt bezocht. Feitelijk had ik geen enkel idee. Sinds vorig jaar september wordt het aantal bezoekers keurig door Tom Kuyper geregistreerd en wat blijkt? We hebben gemiddeld zo'n 3.000 bezoekers per maand. In maart van dit jaar hadden we zelfs 5.785 bezoekers. Het blijkt dus dat de site veel bezoekers trekt en steeds beter wordt bezocht.

Bloggers

Verheugend vooral is de toename van het aantal bloggers. Inmiddels hebben we er drie, maar dat mogen er echt wel meer zijn. Frits Boss is de nieuwste blogger en hij vertelt over zijn wederwaardigheden in coronalockdown in Drenthe. Sinds kort hebben we ook een blogger uit Bangkok, Frances Luns-Kimman. Na jarenlang voor NN te hebben gewerkt is zij met haar man naar Thailand geëmigreerd. Over het dagelijkse leven daar en de boeiende cultuur vertelt zij in haar blogs. Het wordt binnenkort mogelijk om een reactie op deze blogs achter te laten. Dat kan nu nog niet omdat de techniek ons nog even in de steek laat. Juist deze persoonlijke verhalen van onze leden geven een idee

wat onze leden dagelijks bezighoudt na hun pensionering of vertrek bij NN. We zouden nog meer bloggers kunnen gebruiken, zeker leden die sinds zij NN hebben verlaten, voor zichzelf zijn begonnen of een andere functie hebben in een geheel andere branche en daar nu met veel plezier werkzaam zijn.

Delen

Daarnaast is de site ook bedoeld om informatief nieuws te delen, zoals de nieuwsbrief van Koepel Gepensioneerden die met enige regelmaat te vinden zal zijn op de site. Met bijvoorbeeld aandacht voor 'een nieuwe generatie ouderen langer thuis'. Nieuw is ook het Forum, een mogelijkheid voor leden om via een berichtje elkaar virtueel te bezoeken of een tip achter te laten voor het verbeteren van de site. Wil je iets vertellen over je hobby, je favoriete club of een prachtig boek dat je iedereen wil aanbevelen, zet een berichtje op het Forum. Onze leden moeten het Forum nog ontdekken. Het is ook even zoeken. Je moet eerst inloggen, dan naar links naar het kopje Mijn VO-NN en daar vind je ons Forum. Juist omdat het "bevorderen van onderling contact tussen de leden en het stimuleren van de leden om elkaar, waar nodig, met raad en daad bij te staan" in onze statuten staat, is het Forum bedacht om in deze tijd elkaar virtueel op te kunnen zoeken. Wij hopen binnenkort nog meer bloggers te kunnen verwelkomen en vooral meer berichten van onze leden op het Forum te kunnen lezen.

(Angela van Leeuwen, samen met Tom Kuyper de siteredactie)

NN Nieuws

Nieuws van en over Nationale-Nederlanden

NN en ABW versterken positie in zakelijke mobiliteitsmarkt

Nationale-Nederlanden en ABW Volmacht versterken vandaag met een strategisch partnerschap hun positie in de zakelijke mobiliteitsmarkt. ABW is in de Nederlandse transportsector een vooruitstrevende en innovatieve gevolmachtigd agent en adviseur. Met dit partnerschap wordt een volgende stap gezet in de ontwikkeling van integrale oplossingen op het gebied van mobiliteit en wagenparken. Beide bedrijven hebben een duidelijke toekomstvisie op verzekeren. Naast het partnerschap neemt Nationale-Nederlanden ook een minderheidsbelang in ABW.

Nieuwe CEO AZL en directeur NN Bank Hypotheken en Consumptief Krediet NN benoemt Monique Sueters en Sitske Mauritsz

Monique Sueters (47) wordt per 1 maart 2021 benoemd tot CEO van AZL. Het bedrijf is onderdeel van NN Group en verzorgt de administratie van tientallen Nederlandse pensioenfondsen met ruim 1,5 miljoen deelnemers. Op dezelfde datum wordt bij NN Bank Sitske Mauritsz (54) benoemd tot directeur Hypotheken & Consumptief Krediet. Zij volgt hiermee Sueters op. Maarten van der Tuin, de huidige CEO van AZL, zet zijn carrière voort buiten NN Group.

Hans Bonsel verlaat NN, Wilbert Ouburg benoemd tot CRO NN Leven & Pensioen

Wilbert Ouburg (35) wordt per 1 april 2021 benoemd tot CRO NN Leven & Pensioen. Hij volgt hiermee Hans Bonsel (57) op die deze functie sinds 1 juni 2015 vervulde. Ouburg is momenteel Hoofd Risk Management bij NN Leven en Pensioen. Hans Bonsel zal na een periode van overdracht zijn carrière buiten Nationale-Nederlanden voortzetten.

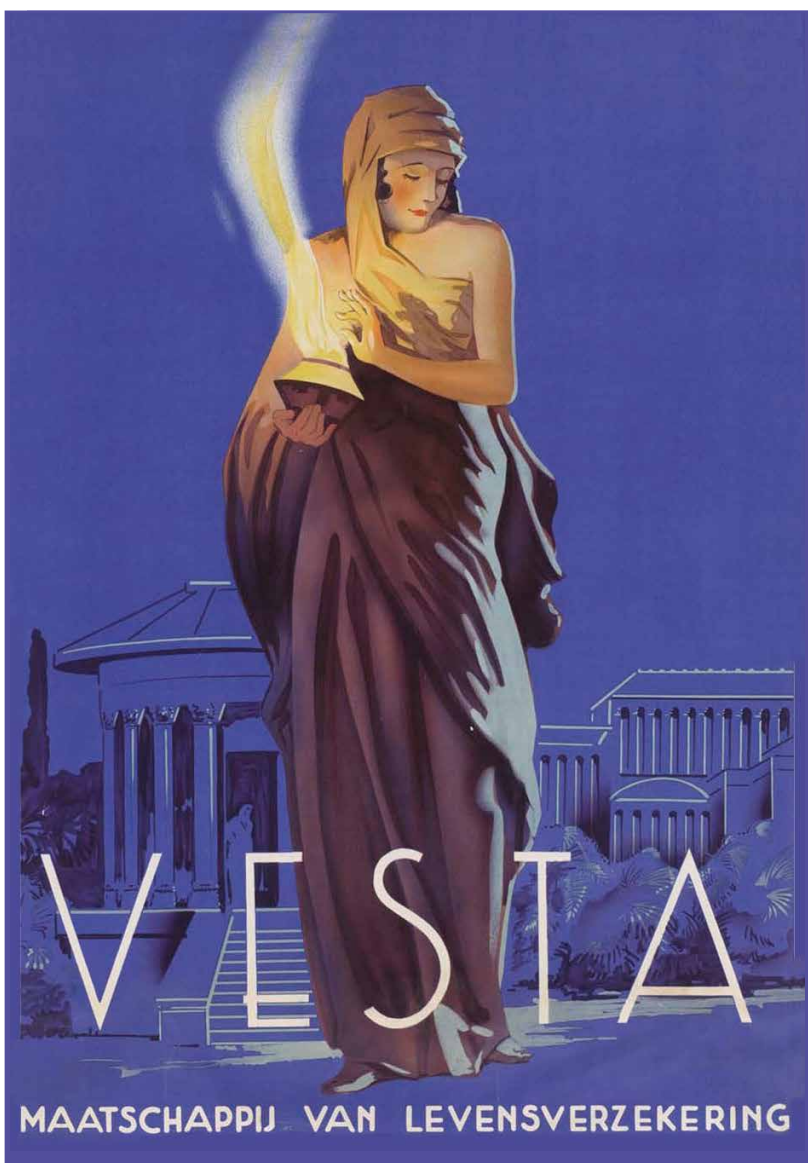
Starters stellen bezoek aan hypotheekadviseur uit

NN ziet veel starters sparen voor eerste woning. Ruim drie kwart van de starters denkt voldoende eigen geld gespaard te hebben om een eigen woning te kunnen kopen. Toch is zo'n 40% nog niet in gesprek geweest met een hypotheekadviseur. Dat blijkt uit de Startersquiz van Nationale-Nederlanden die sinds januari door ruim 1.000 starters is ingevuld. "We zien dit jaar een toenemende interesse van starters op de woningmarkt. Dat komt met name omdat kopers tot 35 jaar sinds januari geen overdrachtsbelasting meer hoeven te betalen. Toch is het belangrijk om je goed te laten adviseren over je financiële mogelijkheden als je voor de eerste keer een huis wilt kopen", aldus Sitske Mauritsz, directeur Hypotheken en Consumptief Krediet van NN Bank. De vrijstelling voor de overdrachtsbelasting voor kopers tot 35 jaar is inmiddels beperkt. Deze geldt dan alleen nog voor woningen tot maximaal 400.000 euro.

Dertiende jaaroverzicht Stichting Van Schulden naar Kansen

De Stichting Van Schulden naar Kansen, een initiatief van NN, heeft voor de dertiende keer haar jaaroverzicht gepubliceerd. De vrijwilligers moesten, net als iedereen, hun werk online gaan doen. Maar dankzij hun tomeloze inzet heeft de Stichting in 2020 2.603 huishoudens ondersteund om orde en overzicht in hun financiën aan te brengen, meer financieel weerbaar te worden en hun inkomen te vergroten.

UIT HET ARCHIEF

De Vestaalse maagd

Een van de rechtsvoorgangers van Nationale-Nederlanden is de Vesta, bekend van het logo met de Vestaalse maagd. Dit is een van de mooiste affiches uit de historische collectie van NN, gemaakt in 1930 door Jacob Jansma. Vesta werd opgericht op 1 april 1893 als 'Vesta Maatschappij van Levensverzekering met uitkering bij Geboorte' te Amsterdam. De naam is ontleend aan de Grieks-Romeinse godin van het huiselijk welzijn die werd vereerd in een tempel met eeuwig brandend vuur. De Vestaalse maagden hadden tot taak het vuur te onderhouden. Dit symbool was toepasselijk voor de verzekeraar die zorgt voor verzekering van huis en haard zodat "het verzekeringsvuur brandend blijft". Jacob Jansma (1893-1976) maakte veel affiches o.a. voor Albert Heijn, Heineken en al lang verdwenen merken. Het affiche werd in openbare gelegenheden opgehangen zoals op stations en in postkantoren. In de loop der jaren moderniseerde de maagd tot een gestileerd logo tot het in 1971 verdween na de fusie van Vesta met Victoria.

(Ingrid Elferink, Conservator Historie NN)

Meer info? Mail naar bedrijfshistorie@nn.nl.

“Het is kicken om te zien waar je vanda

Kees Bruin ledenraadslid houdt ook van genealogie

Ledenraadslid Kees Bruin:
“Het plezier zit in het menselijke contact, waarbij je tot de kern kunt doordringen.”

“Bij NN ben ik na acceptant pleziervaartuigen en marktonderzoeker in 1994 (eigenlijk 1993) leidinggevende geworden. Na vrij lang in een spijkerbroek en trui te hebben rond gelopen, ben ik op 1 januari 1990 een jasje gaan dragen. Dat helpt. Mijn advies: als je iets wilt worden, ga je er dan naar gedragen. Dan volgt de rest vanzelf.” Het nieuwe ledenraadslid Kees Bruin aan het woord over wat hem drijft.

Wat sprak je aan in je (NN-)functies?

“De grote mate van vrijheid bij het marktonderzoek. En dat je dicht bij de mensen en hun wensen, problemen en eigenaardigheden staat als adviseur.

Wat betekent het lidmaatschap van de ledenraad van VO-NN voor je?

“Toen ik te laat was voor de aanmelding van het VO van PFI leek ledenraadslidmaatschap voor de VO-NN me ook wel wat. Inmiddels ben ik er achter, dat je die functie zelf moet invullen. Ik heb me opgegeven voor het Petit Comité, een ad hoc groepje, bestaande uit Paul, Angela en ik, dat argumenten voor potentiële leden zou gaan verwoorden om het ledenpeil op niveau te houden.”

Is er al iets dat je is opgevallen?

“Ja, dat jongere, oudere en potentiële leden

verschillende achtergronden en wensen hebben. Om het kort samen te vatten: een generatiekloof. VO-NN richt zich vooral op de ouderen, maar inmiddels werkt men geen hele carrière meer bij één werkgever. De maatschappij wordt individueler en digitaal. Hoe ga je daarmee om als vereniging? Er liggen nu voorstellen voor bij de ledenraad. De huidige activiteiten blijven onverkort gehandhaafd, maar ook de jongere generaties komen aan bod. Hiermee hopen wij het ledenbestand een stevige impuls te geven.”

Waarmee houd je je in je vrije tijd graag bezig?

“Als ondernemer en ook bij NN was ik 24/7 bezig met mijn beroep. Dan is er weinig tijd voor hobby's. Het lidmaatschap van VO-NN vult dat gat deels op. Ik ben ook wat vaker gaan wandelen. En ik heb echt lol gekregen in genealogie. Ik loop diverse lijnen na van onze families. Het is kicken om te zien waar je vandaan komt. En het geeft ook wat achtergrond en verklaring bij je karakter en eerdere besluitvorming.”

KEES BRUIN

Kees Bruin (67) heeft zichzelf “als zelfstandige eind 2019 gepensioneerd” door zijn portefeuille als intermediair te verkopen. Partner Sylvia (65) moet nog even en werkt bij de vastgoedafdeling van de gemeente Den Haag. “We hopen nog steeds opa en oma te mogen worden. Mijn zoons zijn 39 en 36 jaar oud, dus het kan nog.”

WAAR WERKT HIJ NU

Contact met klanten moest mijn dag

Rinze Mienstra van NN Services naar buschauffeur

Rinze Mienstra (60) werkte bij Victoria-Vesta, RVS en NN in zowel de buiten- als de binnendienst. En hij was 4,5 jaar als buschauffeur actief in Arnhem – Nijmegen en omstreken.

Rinze Mienstra:
“Behalve op de lijndiensten werd ik ook ingezet op vervoer bij evenementen.”

Hoe kwam je bij Victoria-Vesta terecht?

“Ik was in mijn jonge jaren fervent korfballer en iemand uit die wereld introduceerde me in 1986 bij Victoria-Vesta. Daar kon ik aan de slag als buitendienstadviseur. In 2000 heb ik de overstap gemaakt naar de binnendienst en werd Teamleider Klantenservice. Veel oud-collega's zullen dit herkennen: de buitendienst liep vaak te mopperen op de binnendienst en andersom was de binnendienst er van overtuigd dat vooral buiten de fouten werden gemaakt. Ik kon met mijn kennis en ervaring van beide kanten helpen die kloof te overbruggen. Na een korte periode als Manager Operations Leven Mutaties en Processupport bij NN Services heb ik in 2013 NN verlaten. Na een reorganisatie werd mijn functie verplaatst naar Rotterdam en dat vond ik te ver weg.”

Vanwaar de overstap naar de bus?

“Na mijn vertrek bij NN, heb ik bij o.a. KPN en ABN AMRO gewerkt als interimmanager. Interessant om te doen, maar je bouwt in zo'n korte tijd toch weinig op. In mijn militaire diensttijd had ik mijn grootrijbewijs gehaald, het rijbewijs C. Je kreeg daar toen automatisch het rijbewijs D bij, wat betekende dat je ook op een bus mocht rijden, ook al had je geen minuut het stuur van een bus in je handen gehad. Tussen twee interim

klussen ben ik bus rijlessen gaan nemen en mijn instructeur was heel positief. Zijn aanbeveling was: ‘Hier moet je mee doorgaan.’”

En toen ging je de weg op?

“Ik ben gaan werken bij Breng, openbaar vervoer in de regio Arnhem-Nijmegen. Drie jaar heb ik streekvervoer gedaan, met uitgebreide routes door de Betuwe, langs de IJssel en over de Rijn richting Zevenaar. Mijn grote wens was om ook op de trolleybussen te gaan rijden. Arnhem maakt daar, als enige gemeente in Nederland, gebruik van voor het stadsvervoer. Na een aanvullende opleiding kon ik met deze 18 meter lange gevaartes door de soms smalle straten van Arnhem rijden.”

Wat komt er bij kijken?

“Voordat ik zelfstandig op pad mocht, moest ik 28 routes uit mijn hoofd leren. De bus besturen en het verkeer in de gaten houden, was natuurlijk belangrijk. Maar ik verkocht ook vervoersbewijzen en gaf informatie aan de passagiers. Zeker in het begin kreeg ik veel te verwerken, maar het contact met de passagiers vond ik het leukst. Behalve op de lijndiensten werd ik ook ingezet op vervoer bij evenementen: de Nijmeegse Vierdaagse, wedstrijden van Vitesse, concerten in het Gelredome, dat waren echt de krenten

an komt”

Wat is je échte drive, in werk en privé?

“Ik heb geleerd om de dagen te waarderen zoals ze zijn. Voor een oud-collega ben ik executeur testamentair geworden. Toen haar partner eind 2020 ook overleed, werd dat een vrij intensieve klus, die nu zijn afronding nadert tot tevredenheid van alle partijen. Het plezier zit in het menselijke contact, waarbij je tot de kern kunt doordringen. Vergelijkbaar met een goed hypotheekadvies.”

Nog plannen?

“Eerst corona overleven, mijn financiën als voormalig ondernemer verder op orde krijgen, genieten van het leven. Lekker in de tuin rommelen. Heerlijk straks weer uit eten gaan met vrouw en kinderen. Liefst Indisch! Een goed boek lezen. Bijvoorbeeld van Ken Follett of Tomas Ross.”

Heb je een 'heimelijk genoeg'? ”

“Ik houd van geschiedenis en van de culturen toen. Vandaar nu die lol in genealogie. Eigenlijk een voorloper ervan. Toen ik jong was, verzamelde ik munten, enerzijds zo oud mogelijk, anderzijds van zo veel mogelijk landen. Dat helpt bij je kennis van de geografie. Ja, ik heb er spijt van, dat ik me indertijd niet goed op mijn eigen toekomst had voorbereid. Studeren, dat ligt me wel. Het leren kan ik iedereen aanraden. Never stop asking!”

KORT NIEUWS

Trouwlepels van NN

WIE HEEFT ZE NOG?

Jarenlang was het gebruikelijk dat pasgetrouwden ter gelegenheid van hun huwelijk van NN lepels ontvingen. Over deze trouwlepeltraditie willen we in een volgende editie van het ledenmagazine een artikel opnemen met foto's van lepels en herinneringen van hun eigenaren.

Heb je nog trouwlepels? En een leuke herinnering aan toen je ze kreeg? Stuur de redactie een e-mail met je herinnering en een foto van je lepel: info@vo-nn.nl.

11 oktober

Landelijke ledendag

Al enkele keren moest onze ledendag door de overheidsmaatregelen verplaatst worden. Maar nu is deze dag definitief gepland op 11 oktober 2021. Het is nog niet mogelijk om hierop in te schrijven, omdat nu – in het voorjaar – nog niet duidelijk is hoeveel deelnemers aan deze bijeenkomst mogen meedoen. Meer info volgt.

René Labordus voorzitter a.i.

Het bestuur zoekt sinds het aftreden van voorzitter Ferdi Jonkman naar een nieuwe voorzitter. Om tijdens de zoektocht het werk van de voorzitter te continueren, bekleedt René Labordus deze functie ad-interim. In de volgende uitgave van het ledenmagazine – verschijnt in september – hopen we de voorzitter aan het woord te kunnen laten over het beleid voor de komende tijd.

DINSDAG
7 september

3e golfdag VO-NN

Als het allemaal weer mag, hebben wij dit jaar voor de 3e keer het VO-NN Golftoernooi! Deze keer is de baan van de Golfclub Zeewolde weer de plek. Schrijf snel in want het maximaal aantal spelers en speelsters (zeer welkom!) is beperkt. Het belooft weer een gezellige dag te worden met veel bekenden, afzwaaiers en birdies. Graag tot 7e september!
(René Labordus)

vullen

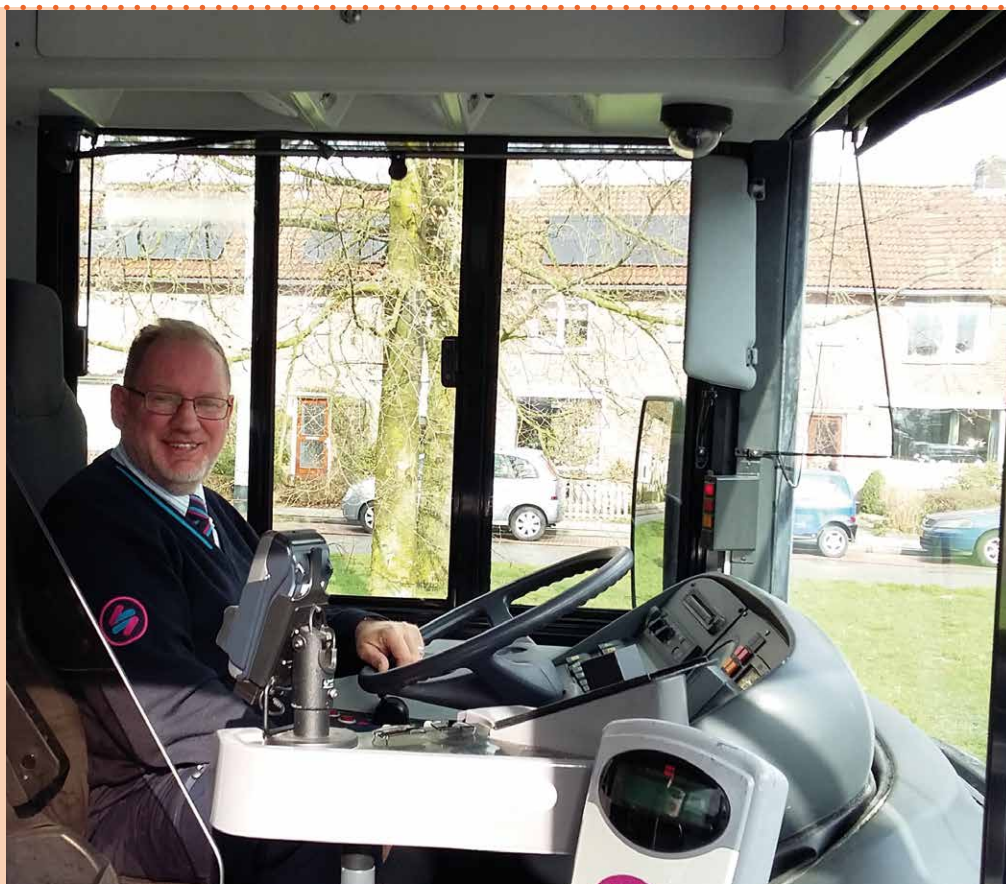
in de pap. Het kon tijdens de ritten soms hectisch zijn, maar aan het einde van mijn dienst was dat allemaal voorbij. Dat was toch anders dan toen ik nog manager was en de dag begon met een volle mailbox die 's avonds nog niet leeg was.”

Wat bepaalde je keuze voor pensioen?

“Door de corona-maatregelen veranderde er veel. De passagiers moesten achterin instappen en zich aan allerlei regels houden. Dat verminderde het contact en ik moest als politieagent gaan optreden om de regels te handhaven. En het evenementenvervoer was helemaal stilgevallen. Uit de informatie die het ING Pensioenfonds mij stuurde na het verminderen van het aantal pensioenregelingen, bleek dat ik nu ook eerder dan met 60 jaar met pensioen kon. En ook financieel zodanig dat ik er niet op achteruit ging. Het is geweldig dat dit kon en door AZL is mijn aanvraag snel en op een goede manier geregeld.”

Hoe vul je nu je tijd?

“Reizen en musea bezoeken kan even niet, maar we ontdekken al wandelend de prachtige omgeving van Apeldoorn. Ik vermaak me met modelbouw en als het weer kan, ga ik gitaarlessen nemen. Wie weet, neem ik ooit nog eens een CD op!”
(Jacqueline Alders)

RINZE MIENSTRA

Rinze Mienstra ging na één jaar Pabo in militaire dienst, waarna hij bijtekende als kort-verband vrijwilliger en vijf jaar bij de marechaussee werkte. Hij begon in 1986 te werken bij Victoria-Vesta als buitendienstadviseur, in 2000 werd hij Teamleider Klantenservice en in 2011 Manager Operations Leven Mutaties. Hij was ook lid van de OR. In 2013 verliet hij NN en na een aantal interim-klussen ging hij aan de slag als buschauffeur bij Breng. Sinds 1 september 2019 is hij met pensioen. Hij woont met zijn vrouw Ria in Apeldoorn, hun dochter Nienke (30) is het huis uit.

Mijn favoriete golfbaan is onbereikbaar

We zijn fanatieke golfers, dat wil zeggen mijn man is fanatiek en ik geniet van het lopen, de natuur en vooral van het buiten zijn. Jaren geleden zijn we gestart met deze sport, omdat ik dan enige kans zou hebben ook een keer te winnen. In de praktijk gebeurt dat zelden. Bij het golfen heb je namelijk een handicap, dat wil zeggen als je een minder goede speler bent, krijg je er per hole een aantal slagen bij, zodat je het toch kan opnemen tegen een hele goede speler. Nu ben ik meer een dromer dan een fanatieke speler, dus standaard krijg ik er meer dan twee slagen per hole bij. Mijn man krijgt er geen slagen bij. Het klinkt allemaal erg technisch, maar iedereen die wel eens een balletje heeft geslagen, weet dat bij golfen twee dingen belangrijk zijn: techniek en mentaliteit. Juist bij dit spel zit alles tussen je oren en als dat goed zit én je hebt een goede techniek, dan is het spel puur genieten.

Toch blijkt het voor mij vooral belangrijk waar ik speel. Zo'n weilandbaan met veel wind, is niet aan mij besteed. Op de een of andere manier, erger ik me aan allerlei kleine dingen en dan is het genieten ver te zoeken. Nee, dan mijn favoriete baan. In de Ardennen, net over de grens. En dan ook die van Le Charlemagne. Het uitzicht als je eenmaal boven aan de top staat, is zo fantastisch dat ik er alles voor over had, om daar te mogen spelen. Dat betekent dat ik mijn spel fiks moest verbeteren, want die Belgen houden er echt strenge regels op na, anders mag je daar niet spelen.

Jaren geleden huppelde ik vrolijk de bergen op, maar de jaren zijn gaan tellen en dus is het rondrijden in een buggy geen overbodige luxe wat mij betreft. En dan na afloop, heerlijk op een zonovergoten terras een lekker Belgisch biertje drinken, liefst daar ook nog eten.

Daar droom ik nu van. Ik hoop dat ik tegen de tijd dat ik deze zomer mijn verjaardag vier, mijn favoriete golfbaan weer kan bezoeken. Dan kan dit jaar, wat mij betreft, niet meer stuk.

Angela van Leeuwen

“Gemiddeld twee dagen per week op kantoor werken, wordt het nieuwe concept”

*In gesprek met Bernadette Moors,
HR Directeur Nederland Nationale-Nederlanden*

Eind april sprak en zag ik Bernadette via Teams. Het was een geanimeerd gesprek, zij vanuit haar werkkamer thuis, met een prachtige bloesem op de achtergrond.

Wat een schitterend gezicht op jouw tuin....

“Ja, haha. Dat is niet mijn tuin wat je ziet. Het is een achtergrond die ik met de seizoenen laat meelopen, heel wat leuker om tegenaan te kijken dan mijn kastenwand.” (Bernadette haalt de achtergrond weg waarna de rij kasten tevoorschijn komt.)

Je bent al een tijdje werkzaam bij NN?

“Klopt, Ik ben in 2003 begonnen bij Dolf Santbulte. Hij was toendertijd adviseur van de directie en ik heb bij hem geleerd adviesaanvragen voor de OR op te stellen. Belangrijk dat dat goed en in heldere taal wordt opgeschreven. Daarna ben ik bij

belangrijk als medewerker om bij te kunnen blijven. En het is ook van belang om zoveel mogelijk collega's mee te kunnen nemen in die continue veranderingen. Denk ook aan het toenemende belang van data en artificial intelligence. Het gaat om steeds meer data waarmee wij als bedrijf zorgvuldig moeten omgaan en we moeten iedere keer de juiste gegevens weten te gebruiken. Elke medewerker kan een E-learning volgen om te leren wat data voor zijn of haar werk betekenen.”

Het gaat dan om mensen...

“Wij investeren veel in onze mensen. Ik ben echt trots op het traject ‘make IT work’,

Hoe ver gaat NN daarin?

“Wij investeren ook veel in het in gesprek gaan met onze medewerkers, waarbij een functie buiten het bedrijf mogelijk het toekomstperspectief is. De opleiding wordt dan door NN bekostigd. Het moet normaal wor-

Werkt het?

“Als wij nu kijken naar de medewerkers-tevredenheid, met al deze dynamiek, dan kunnen wij daar allemaal trots op zijn. Ook nu in deze moeilijke coronatijd hebben we zeer betrokken medewerkers.”

Dat is een mooi gegeven, zie je nog verschillen in het omgaan met corona?

“Wij houden regelmatig survey's en ja, er zijn zeker verschillen. Het zijn toch vooral de jongeren die het moeilijker hebben. Ik denk dat zij meer behoefte hebben aan sociale contacten, maar dat is nog een aanname. Wij doen veel aan maatwerk. Denk aan het toestaan van werken op kantoor als een collega daar psychisch bij gebaat is. Aandacht geven aan elkaar in teamverband. Begrip voor de thuissituatie met kleine kinderen toen de scholen en kinderopvang dicht waren.”

En is er al een terugkeerplan?

“Ja, een terugkomplan, voor de periode na corona, is in voorbereiding. Hoe gaat het hybride werken eruit zien? Wij denken dat gemiddeld twee dagen per week op kantoor werken, het nieuwe concept zal worden. Het pand zullen wij daar dan ook op aan gaan passen. Wij volgen het beleid van de overheid en hopen dat we snel kunnen gaan experimenteren met hybride werken. Het zal straks een soort mix worden waarbij we de voordelen van thuiswerken kunnen combineren met het op kantoor zien van collega's voor teamwork, brainstormen, sparren etc. Zo gaan wij ook ontdekken wat voor soort werk het beste thuis kan worden gedaan en wat juist op kantoor. Gezien vanuit het vak HR is het nu een enorm leerzame en boeiende tijd.”

Dank je voor jouw bijdrage en het leuke open gesprek!

“Wederzijds en groeten aan alle bekenden.”
(René Labordus)

Bernadette Moors, HR Directeur Nederland Nationale-Nederlanden:

“Gezien vanuit het vak HR is het nu een enorm leerzame en boeiende tijd.”

HR gaan werken en ik heb gewerkt bij Marketing & Sales, Particulieren en later Bank en Customer Commerce. Sinds januari vorig jaar ben ik HR Directeur Nederland en kort daarna, rond half maart, gingen wij allemaal vanuit huis werken...”

Waar hecht je aan in deze functie, wat drijft je?

“Ik geloof in het belang en de kracht van samenwerking. Ik zie ons gehele HR-veld ook als een functionele keten. De Business- en Groeps-HR collega's werken aan dezelfde dienstverlening en zitten op één lijn, dat is een mooi iets om continu naar te streven en waar te maken. In het MT HR Nederland, dat ik voorziet, komen dan ook alle relevante HR-topics voorbij. Ik geloof ook sterk in verandering in de goede zin van het woord. Blijven ontwikkelen als organisatie en medewerker, een rol in de maatschappij vervullen en dichtbij onze klanten staan.”

Wat is nu aan de orde denkend aan blijvend ontwikkelen?

“Er is geruime tijd nog veel digitalisering gaande en mogelijk. Het is dan ook erg

waarin medewerkers worden omgeschoold naar een IT-functie. Het vraagt ook veel van de mensen zelf. De opleiding duurt zo'n vijf maanden, met ook de nodige avonden zelfstudie. Via dit traject zijn nu tien nieuwe it'ers aangetreden en de volgende rond is net gestart. Voor dit soort concepten maak ik mij hard, het geeft me veel energie als het slaagt.”

den om te spreken over ‘wat is jouw plan B? Het stimuleren van een open gesprek is echt belangrijk. Ben je zelf actief of wacht je af? Ook managers zijn hierin lerende en verdienen en krijgen hierbij ondersteuning. Wij krijgen ook verzoeken van medewerkers om zich om te scholen naar bijvoorbeeld de zorg of het onderwijs. In bijna alle gevallen draagt NN dan bij in de opleidingskosten.”